

Utsira; liten øy, stor velvilje

- Hvis dere ikke har fått energi
når dere har vært her, så må
dere ta kontakt med ordføreren.

*Tekst og foto: Ingvild Festervoll Melien
April 2014*

Norges minste kommune målt i folketall har nemlig en egen visjon: Utsira gir energi. Det er miljø- og plansjef Atle Grimsby som understreker budskapet.

Utsira ligger ca en time med båt sørvest for Haugesund. Innbyggertallet måler kun 211 stykker, men kommunen ble likevel kåret til Rogalands kulturkommune i 2013 og nominert til prisen Norges kulturkomme samme år. Kommunen har ingen egen kultursjef, men alle, både unge og gamle, er likevel sterkt involvert i øyas yrende kulturliv.

- Det går ikke an å bo på Utsira og ikke delta i fellesskapet, sier formann i øyas musikkorps, Geir-Helge Rasmussen.

Musikkorpset er en viktig del av øyas identitet og samhold, og har tradisjonelt vært en av de viktigste kulturbærerne med røtter tilbake til 1960-tallet. Korpset er et generasjonskorps der de eldste og de yngste må lære seg å samarbeide. De siste årene har de ikke hatt kapasitet til å drive korpset, noe som resulterte i en 17.mai uten korps i 2013.

- 17.mai i fjor var en voldsom vekker. Uten korps så det ut som et protesttog. Derfor fikk vi korpset opp og gå igjen, forteller Rasmussen.

For å sikre kontinuiteten i korpset gis det nå tilbud om opplæring på korpsinstrumenter for elever i 3. og 4. klasse.

Musikkopplæring: Nesten alle barna på Utsira er med i kulturskolen der det tilbys opplæring på ulike instrumenter.

Sirakompasset

I januar 2011 åpnet Utsiras nye storstue. Sirakompasset, som bygget blir kalt, er sentralt plassert på øya og inneholder blant annet Utsira scene og amfi, skole, barnehage og kulturskole.

Nesten hundre prosent av barna på øya deltar i kulturskolen og kultur er en viktig del av skolehverdagen. Kulturskolen har én ansatt der stillingen er delt mellom allmennlærer og kultuskolelærer.

Ettersom det kun er én ansatt i kulturskolen, bruker Utsira kommune tjenester fra "Den kulturelle skolesekken" (DKS) aktivt. DKS-tilbudene knyttes ikke til det enkelte klassetrinn, men til hele skolen, og gis også som tilbud til resten av kommunen. For eksempel blir beboere på sykehjemmet tatt med på forestillingene der det passer.

- Mange fra DKS ringer og spør om de kan få komme tilbake til Utsira. Faktisk setter flere artister ned prisen for å få lov til å opptre her ute, forteller Atle Grimsby.

Sirakompasset: Bygget inneholder blant annet barnehage, skole, kulturskole, scene og amfi.

Mange kulturarenaer

Det finnes flere viktige lokaliteter for kultur på øya. Det gamle fyret fra 1844 blir brukt i forbindelse med festivaler, kunstnerbolig og utstilling av kunst både inne og ute. Biblioteket har et godt samarbeid med skolen og ligger på topp i Norge når det gjelder utlån av bøker per innbygger. Bøker har også vært plassert rundt om på øya i ulike depoter slik at tilgjengeligheten øker. Også øyas to spisesteder er hyppig brukt i forbindelse med ulike arrangementer.

- Her arrangeres alt fra jazzkonserter til begravelser. Hele øya, fra ung til gammel treffes her, sier Arnstein Eek, assisterende rådmann, om spiseplassen Dalanaustet, sentralt plassert på nordsiden av øya.

Kunstnere og håndverkere har etablert seg i andreetasjen på restauranten og er med på å skape bolyst på Utsira. Et par hundre meter lenger sør ligger det andre spisestedet, Dahmsgård, drevet av to nederlendere, med fokus på kunst og matkultur.

- Utsira er et fint sted å drive med kultur. Det skjer så mye samtidig, først strikkekafé, så kan man gå på jazzkonsert på fyret etterpå, smiler innehaver av Dahmsgård, Daniella de Vreeze.

- Jeg har sett en utvikling i viktigheten av kultur. Kultur er min forutsetning for å leve her ute, den aksepten har jeg fått, forteller Marit Eide Klovning.

Sistnevnte har blant annet malt alle kvinnene på øya i forbindelse med stemmerettsjubileet for kvinner i 2013 og var også utstiller på Vestlandsutstillingen i 2010.

Da Stavanger-regionen var europeisk kulturhovedstad i 2008 fikk også Utsira vist seg for omverdenen:

- Med "Stavanger 2008" ble kulturbegrepet utvidet. Vi ble eksponert for mye vi ikke hadde sett før, sier Marit Eide Klovning som suppleres av Daniella de Vreeze:

- Jeg tror folk er veldig åpne for nye kulturinntrykk her. Det er høyt under taket. Utsira er ingen tradisjonell vestlandsbygd.

Håndverkere og kunstnere: Til venstre; Bjørgunn Ravndal som driver strikke- og sybedrift. Til høyre; kunstneren Marit Eide Klovning.

Utsira kommune ble i 2013 nominert til Norges kulturkommune 2013.

Prisen deles ut annet hvert år av

**NORSK
KULTURFORUM**

Norsk Kulturforum ønsker gjennom prisen å synliggjøre helhetlig og langsiktig kulturarbeid i kommunene.